

Ankom
Stockholms läns landsting

2011-03-30

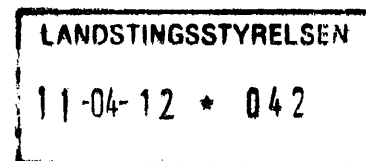
LS 0704-0419

LS 0704-0420

2011-03-30

Dnr.....

Landstingsstyrelsen

Motioner av Juan Carlos Cebrian m fl (S) om att motverka fallskador för länets äldre invånare och återinföra projektet "förstärkt fixartjänst" i Enskede-Vantör (2007:24) samt om att skapa en plan för vården av de äldre med behov i centrum (2007:25)

Föredragande landstingsråd: Stig Nyman

ÄRENDET

Motionärerna föreslår att vården kring de äldre utreds och att en handlingsplan tas fram, där åtgärder särskilt föreslås för hur vården av de äldre multisyjuka ska bedrivas och utvecklas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionerna.

Behovet av samverkan mellan landsting och kommuner är stort, inte minst när det gäller vård av äldre. Fallskador är ett stort problem för denna grupp och motionären föreslår en metod att arbeta med dessa som ska gälla i hela länet. Det finns dock andra sätt att arbeta med detta problem och det är viktigt att det finns möjlighet att hitta olika samarbeten lokalt. Information och kunskapsspridning är också av vikt. Stockholms läns landstings regionala FoU-enhet FoU-Nestor har arbetat t ex med fallolyckor och har tagit fram en bok om hur fallolyckor ska förebyggas.

Bilagor

- 1 Motion (2007:24)
- 2 Motion (2007:25)
- 3 Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande 2008-02-15
- 4 Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande 2008-01-29

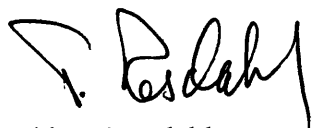
2011-03-30

LS 0704-0419

LS 0704-0420

Landstinget arbetar aktivt med att minska fallskador. Exempelvis kan man genom hälsosamtalen för äldre förebygga fallskador genom att identifiera risker i patientens hem och närmiljö. Landstinget startade dessutom under slutet av 2009 en TUFF-satsning inom områdena trycksår, undernäring och fallförebyggande.

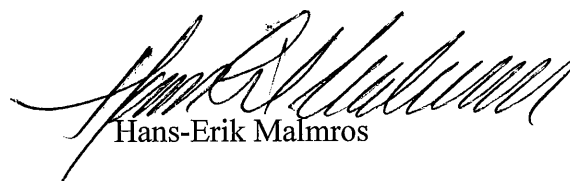
För att breddinföra ett förbättrat omhändertagande för äldre med stora och sammansatta behov gavs husläkarverksamheten redan 2010 ett förtydligandeuppdrag i regelboken. Äldre multisjuka är en prioriterad grupp som husläkarna har ansvar att koordinera vården och läkemedelsbehandlingen för. Geriatriken arbetar aktivt med att förbättra vården för denna målgrupp, bland annat genom direktintag med ambulans för att på så vis undvika att geriatriska patienter hamnar på akutmottagningar i onödan.

Torbjörn Rosdahl

Stig Nyman

Hans-Erik Malmros

2011-03-30

LS 0704-0419

LS 0704-0420

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Juan Carlos Cebrian m fl (S) har i en motion (bilaga), väckt den 17 april 2007, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* snarast initiera samtal med Enskede-Vantör stadsdelsförvaltning i syfte att landstinget ska ingå partnerskap i projektet ”förstärkt fixartjänst”, *att* snarast utreda möjligheten om att landstinget skall ingå samma partnerskap som med Enskede-Vantör med samtliga stadsdelar i Stockholm och kommuner i övriga länet.

Juan Carlos Cebrian m fl (s) har i en motion (bilaga), väckt den 17 april 2007, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* vården kring de äldre utreds och att en handlingsplan tas fram, där åtgärder särskilt föreslås för hur vården av de äldre multisjuka ska bedrivas och utvecklas, *att* i ovanstående uppdrag belysa hur en uppsplittring av geriatriken på fler vårdgivare skulle riskera påverka de äldres vård negativt.

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören, hälso- och sjukvårdsnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 12 februari 2010 föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avslå motionen.

Det behövs gemensamma insatser från kommunerna och landstinget för länets äldre invånare. Motionärerna tar upp ett angeläget ämne och föreslår en väg. Förvaltningen föreslår att motionen ska avslås med följande motivering.

Stockholms läns landsting har beslutat att införa vårdval inom husläkaryerksamheten. Nya samverkansformer växer fram mellan landstingets vårdgivare och kommunerna. I regelboken som husläkarmottagningarna ska följa finns exempelvis uppdrag om hälsosamtal för personer som är 75 år. Här ingår fallskadeförebyggande arbete och ska genomföras i samverkan med kommunerna.

I det regionala vårdprogrammet kring fallprevention för Stockholms läns landsting 2008 finns kunskaper och riktlinjer i frågan. Landstingsstyrelsens förvaltning genomför från november 2009 till mars 2010 ”En TUFF satsning” inom områdena trycksår, undernäring och fallförebyggande. Satsningen riktar sig till alla som arbetar inom vården i Stockholms län. Satsningen består av utbildning och tillgång till verktyg för stöd i det vardagliga arbetet.

2011-03-30

LS 0704-0419

LS 0704-0420

Hälso- och sjukvårdsnämndens sjukvårdsstyrelser och förvaltning träffar regelbundet representanter från de olika kommunerna för att diskutera samverkan kring olika målgrupper. De olika kommunerna har varierande behov och önskemål. Utifrån dessa behov och önskemål byggs nya samverkansformer upp mellan kommunerna och landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför oförändrade konsekvenser för miljön.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att till landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag den 29 januari respektive den 15 februari 2008 (bilagor).

S-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen om att skapa en plan för vården av äldre med behoven i centrum.

S-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen om att motverka fallskador för länets äldre invånare och återinföra projektet ”förstärkt fixartjänst” i Enskede-Vantör.

”Motionen tar upp ett allvarligt folkhälsoproblem, som förutom lidande för den äldre också kostar samhället betydande belopp. Tidigare beräkningar uppskattar att kommuner och landsting tillsammans har kostnader på ungefär fem miljarder kronor för fallskador. Det är samtidigt något som med insatser enligt motionens förslag är möjliga att förebygga. Här ligger stora möjligheter till ett framgångsrikt arbete i de fall kommuner och landsting samarbetar.

Det är därför oroväckande att förvaltningen i tjänsteutlåtandet anför Vårdval Stockholm som en generell lösning på frågan. Det uttrycks ganska vaga förhoppningar om nya samverkansformer och antyds att det viktiga förebyggande arbetet kan inrymmas i de hälsosamtal som enligt regelboken ska genomföras.

Vi har varit och är mycket angelägna att fortsätta utveckla hälsosamtalen med äldre i vårt landsting. Vi menar också att det lokala engagemanget är avgörande för att hitta former för att minska de äldres skador efter fall. Motionens förslag om att pröva möjligheterna att återinföra och ingå partnerskap i projektet förstärkt fixartjänst i Enskede-Vantör är just en sådan beprövade och framgångsrik väg. Där föreslår motionen också att landstinget utreder möjligheterna att genomföra detta i övriga stadsdelar och i länets kommuner. Vi menar därför att hälso- och sjukvårdsnämnden ska bifalla motionen.”

Stockholms läns sjukvårdsområde har den 13 februari 2008 anfört att i den första motionen föreslås ett utvecklat samarbete, partnerskap, med stadsdelar och kommuner vad gäller preventiva åtgärder för att förbättra äldres hälsa.

2011-03-30

LS 0704-0419

LS 0704-0420

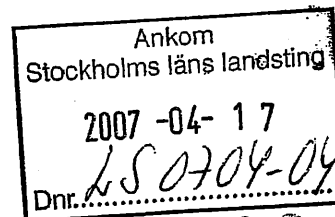
I den andra motionen framförs dels att en översyn bör göras av nuvarande vårdverksamhet i syfte att bättre utforma den efter de äldres komplexa vårdbehov. Dels framförs att en uppsplittring av vården för denna grupp på flera vårdgivare påverkar vården negativt.

SLSO ser vården av de äldre som ett utvecklingsområde med hög prioritet. Brister i samarbete och samverkan mellan sjukvården och den primärkommunala äldreomsorgen har konstaterats i flera studier, bl.a genomförda av Äldrecentrum. Mycket görs för att bättre svara upp mot vårdbehoven, förbättra vårdkvaliteten och därmed livskvaliteten för de äldre. Ett utvecklat samarbete mellan primärvård, geriatrik, akut-sjukvård och primärkommunala organ är en förutsättning för detta. SLSO ser positivt på att en översyn av vården för denna patientgrupp görs i syfte att skapa ett helhetskoncept. Olika utvecklingssträvanden, organisatoriska lösningar, ansvarsgränsdragningar och samarbetslösningar behöver värderas.

Samarbetet och sambanden mellan olika vårdgivare, vårdnivåer och vårdgrannar är den avgörande faktorn för hur framgångsrik vården är. De mångåriga erfarenheter som SLSO har av lokalt samarbete med privat driven hemtjänst, äldreomsorg och geriatrisk vård talar för att det är av stor vikt hur beställningar och uppdragen formuleras för att fånga rätt behov.

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 30 mars 2011.

MOTION
2007-04-12

Motion av Juan Carlos Cebrian (s) m.fl. om att motverka fall-
skador för länets äldre invånare och återinföra projektet "förstärkt
fixartjänst" i Enskede-Vantör

SjR
2007:24
✓

Projektet med "fixartjänst" blev en succé och var det första i sitt slag i hela landet. Kommun och landsting samverkade i arbetet för fallprevention och förbättrad hälsa bland äldre i stadsdelen. Landstingets bidrag till i projektet var en sjuksköterska, en arbetsterapeut och en sjukgymnast, sammanlagt knappt två tjänster.

Under projektets tid hade 920 äldre kontaktats. Fixarens tjänster har varit de mest uppmärksammade, men sjuksköterskan träffade 225 äldre och hon rapporterar att över en tredjedel av dessa hade avvikande värden och dessa har därefter haft möjlighet till ytterligare kontroller på vårdcentralen. De flesta äldre som projektet träffat har fått normaliserade värden efter hälso-samtalen med sjuksköterskan. Läkemedelsgenomgångar och medicinska kontroller p.g.a. av smärta och trötthet har också gjorts.

Det preliminära resultatet tyder på att de äldre i Årsta har varit mycket nöjda med projektet med både dess utbud och innehåll. Likaså har samarbetet kring förebyggande fallolyckor samt förebyggande folkhälsoarbete, mellan kommun och landsting, bedömts fungera mycket bra. Trots detta beslutade landstinget i slutet av 2006 att dra sig tillbaka från projektet. Den delen av projektet som rör kommunala områden har stadsdelsnämnden i Stockholm beslutat ska fortsätta.

Det finns idag många olika rapporter från flera håll i landet och i länet, t.ex. i Huddinge som visar att införanden av fixartjänsten är framgångsrikt i kampen för att minimera fallskador. Årsta projektet har varit än mer framgångsrik genom samverkan mellan kommunen och landstinget.

Nedanstående annons fanns på Enskede-Vantörs hemsida och i ett brev till samtliga äldre över 75 år boende i området:

Du som är över 75 år och inte har hemtjänst alternativt har lite hemhjälp kan nu få hjälp av en fixare med riskfyllda vardagssysslor. Det kan handla om att hänga upp gardiner, byta glödlampor, sätta upp tavlor och annat som inte är lämpligt att göra när balansen är nedsatt eller synen har avtagit. Fixarens insats är gratis, men du tillhandahåller själv eventuellt material.

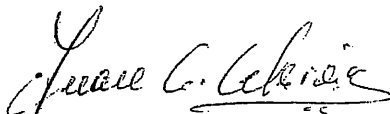
Du erbjuds också olika former av friskvård, aktiviteter av olika slag och information i äldrefrågor. Landstinget erbjuder hjälp till självhjälp, som till exempel enklare hälsoundersökning och hälsosamtal med sjuksköterskan. Sjukgymnasten och arbetsterapeuten ger råd i förebyggande syfte när det gäller dig själv och din hemmiljö.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att snarast initiera samtal med Enskede-Vantör stadsdelsförvaltning i syfte att landstinget ska ingå partnerskap i projektet "förstärkt fixartjänst"

att snarast utreda möjligheten om att landstinget skall ingå samma partnerskap som med Enskede-Vantör med samtliga stadsdelar i Stockholm och kommuner i övriga länet.

Stockholm den 12 april 2007

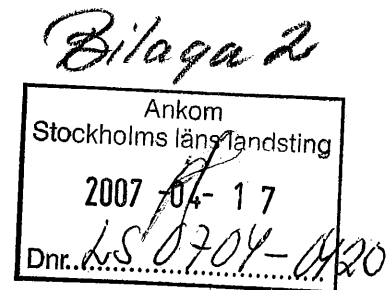

Juan Carlos Cebrian

Peter Andersson

Cristina Enocsson

Catarina Carbell

MOTION
2007-04-12

Motion av Juan Carlos Cebrian (s) m.fl. om att skapa en plan för vården av de äldre med behoven i centrum

Det är viktigt att äldre människor, som ofta har flera olika sjukdomar och besvär, får en väl sammanhållen vård. Inte minst viktigt är detta för dem som är multisjuka. Därför borde den nuvarande vårdverksamhet som finns ses över i syfte att få den optimalt utformad efter den här gruppens komplexa vårdbehov. Det innebär bland annat att se till att alla de olika medicinska specialiteterna på ett bra sätt kan samverka så att de sammansatta vårdbehoven hos den här gruppen fullt ut tillgodoses.

Vi tror att det finns stora risker om man splittrar upp vårdgivarna inom det här området genom allt för omfattande driftsentreprenader, eftersom man därmed riskerar att försämma samordningen för äldre sjuka som har ett stort behov av väl sammanhållen sjukvård. Det ligger i sakens natur att privata vårdgivare inte alltid kan se till helheten i omhändertagandet utan att göra avkall på sina lönsamhetskrav.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

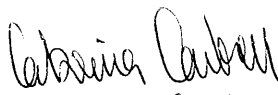
- att vården kring de äldre utreds och att en handlingsplan tas fram, där åtgärder särskilt föreslås för hur vården av de äldre multisjuka ska bedrivas och utvecklas
- att i ovanstående uppdrag belysa hur en uppsplittring av geriatriken på fler vårdgivare skulle riskera påverka de äldres vård negativt.

Stockholm den 12 april 2007

Juan Carlos Cebrian

Peter Andersson

Cristina Enocsson

Catarina Carbell

Socialdemokraterna Stockholms läns landsting

Yttrande över motion av Juan Carlos Cebrian (s) om att motverka fallskador för länets äldre innevånare och återinföra projektet ”förstärkt fixartjänst” i Enskede-Vantör

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden skall yttra sig över motionen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens yttrande till landstingsstyrelsen.

Förvaltningens synpunkter

Landstingsfullmäktige har beslutat att införa vårdval inom Stockholms läns landsting. Som vårdgivare i Vårdval Stockholm förbinder man sig att samverka med kommunen kring patienterna. Hur det ska gå till får varje vårdgivare och kommun komma överens om. I regelboken som vårdgivarna ska följa finns exempelvis uppdrag om hälsosamtal för personer som är 75 år.

Nya samverkansmodeller mellan kommunen och vårdgivarna i området kommer med all säkerhet växa fram. Förvaltningen utgår ifrån att det samarbete som byggts upp under projektiden bibehålls även om projektet inte återinförs.

Förvaltningen anser att det är lämpligt att samverka med kommun om fallprevention och förbättrad hälsa bland äldre sker inom ramen för de beslutade förutsättningarna i Vårdval Stockholm.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson

Yttrande över motion av Juan Carlos Cebrian (s) m fl om att skapa en plan för vården av äldre med behoven i centrum

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden skall yttra sig över motionen.

Motionären menar att en handlingsplan skall tas fram för hur vården av äldre multisjuka skall bedrivas och utvecklas samt hur den ökade mångfalden av vårdgivare har påverkat den äldres hälsa.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens yttrande till landstingsstyrelsen

Förvaltningens synpunkter

Det är väl känt att en sammanhållen vård är en grundförutsättning för att äldre med stora vårdbehov skall få en optimal vård. Flera utredningar har visat att bristen på samverkan mellan olika vård- och omsorgsgivare kan resultera i en minskad vårdkvalitet för den enskilde. I de uppdragsbeskrivningar som berör vård i närsjukvården och som antagits av Hälso- och sjukvårdsnämnden betonats vikten av en god samverkan för att uppnå ett optimalt resultat.

Förvaltningen har under 2007 påbörjat en översyn där våldsambanden för äldre med behov av slutenvård belyses. Översynen utgår från den vård som bedrivs vid de geriatriska klinikerna och belyser våldsamband gentemot både akutsomatik och öppenvård efter utskrivning från slutenvården. Äldreteamens verksamhet och roll kommer att beskrivas särskilt i översynen. Även det akuta omhändertagandet av äldre kommer att belysas.

Syftet är att få en bild av hur våldsambandens ser ut för äldre med stora vårdbehov. Resultaten skall kunna utgöra grund för förändringar av beställningarna i länet i syfte att styra mot en resurseffektiv vårdkedja med hög kvalitet för den geriatriska patienten. Översynen kommer att framläggas för Hälso- och sjukvårdsnämnden under våren 2008.

Sammantaget bedömer förvaltningen att den pågående geriatriskoversynen kommer att ge en samlad bild av hur våldsambanden ser ut för äldre med

Bilaga:

1. Motionen
2. Protokollsutdrag från programberedningen för äldre

stora vårdbehov och därmed kunna utgöra grund för ställningstagande om förändringar av vårdinsatser för denna målgrupp.

I syfte att säkerställa en likvärdig vård för befolkningen har sedan 2006 i alla nya avtal som tecknats inom närsjukvården införts samma uppdragsbeskrivningar oavsett om vårdgivaren är privat eller offentlig.

I uppdragen betonas vårdgivarens ansvar för att samordning sker mellan olika vårdgivare i syfte att patienten skall få en vårdkedja som är så sammanhängande som möjligt.

Vid de årliga uppföljningarna och vid förfrågningar om vårdgrannars uppfattning om samverkan kring äldre, har förvaltningen inte noterat någon skillnad över tid beroende på driftsform.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson

//